

SMERNICE
ZA IZRADU GODIŠNJEG PROGRAMA POSLOVANJA ZA 2022. GODINU, ODNOSNO
TROGODIŠNJEG PROGRAMA POSLOVANJA ZA PERIOD 2022 - 2024. GODINE JAVNIH
PREDUZEĆA I DRUGIH OBLIKA ORGANIZOVANJA KOJI OBAVLJAJU DELATNOST
OD OPŠTEG INTERESA

Ovim smernicama obavezuju se javna preduzeća iz člana 3. stav 1. i društva kapitala iz člana 3. stav 2. tač. 1) i 2) Zakona o javnim preduzećima (u daljem tekstu: javno preduzeće), da u pripremi godišnjeg programa poslovanja za 2022. godinu, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja za period 2022 - 2024. godine:

- polaze od ciljeva i smernica ekonomske i fiskalne politike Vlade,
- pridržavaju se strateških, zakonskih i podzakonskih akata koja primenjuju u svom poslovanju,
- izvrše sveobuhvatnu analizu poslovanja za 2021. godinu, kako bi godišnji program poslovanja za 2022. godinu, odnosno trogodišnji program poslovanja za period 2022 - 2024. godine, planirali na realnim osnovama.

Godišnji program poslovanja za 2022. godinu, odnosno trogodišnji program poslovanja za period 2022 - 2024. godine (u daljem tekstu: program poslovanja), neophodno je dostaviti u rokovima i na način propisan Zakonom o javnim preduzećima (u daljem tekstu: Zakon).

Javna preduzeća koja su donela program poslovanja za period 2021 - 2023. godine, dužna su da te programe poslovanja revidiraju, u skladu sa članom 59. stav 6. Zakona.

Prilikom izrade programa poslovanja, neophodno je da budu prikazani sledeći elementi:

1) Opšti podaci, gde je potrebno navesti:

- status, pravnu formu i delatnost javnog preduzeća,
- da li je donet dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije i razvoja,
- organizacionu šemu javnog preduzeća,
- imena direktora i izvršnih direktora, kao i članova nadzornog odbora/skupštine.

Za direktora i članove nadzornog odbora/skupštine potrebno je navesti datum i osnov imenovanja.

2) Analiza poslovanja u 2021. godini, gde je potrebno prikazati:

- procenjeni fizički obim aktivnosti,
- bilans stanja (Prilog 1) bilans uspeha (Prilog 1a) i izveštaj o tokovima gotovine (Prilog 1b),
- analizu ostvarenih indikatora poslovanja,
- razloge odstupanja u odnosu na planirane indikatore,
- sprovedene aktivnosti za unapređenje procesa poslovanja,
- da li su sprovedene planirane aktivnosti u oblasti korporativnog upravljanja.

3) Ciljevi i planirane aktivnosti za 2022. godinu, odnosno za period 2022 - 2024. godine, gde je potrebno prikazati:

- ciljeve javnog preduzeća za period za koji se donosi program poslovanja (koji treba da budu merljivi, vremenski uokvireni, realni, određeni i dostižni), indikatore kojima se meri

ostvarenje ciljeva (sa početnim vrednostima, ciljanim vrednostima i izvorima provere) i ključnim aktivnostima potrebnim za dostizanje ciljeva (Prilog 2),

- analizu tržišta koja obavezno sadrži: analizu potencijalnog novog proizvoda/usluge, analizu povećanja obima proizvodnje/prometa postojećeg asortimana, analizu ciljnih tržišta, analizu konkurencije, procenu tržišnog udela, plan prodaje i unapređenje marketing strategije,

- rizike u poslovanju kroz plan/mapu upravljanja rizicima u okviru kojih je, između ostalih, neophodno navesti glavne fiskalne rizike (subvencije, krediti - sa aspekta mogućnosti vraćanja, državne garancije, obaveze i dr), kao i rizike koji se odnose na sudske sporove i prirodne nepogode (Prilog 3),

- planirane indikatore poslovanja za 2022. godinu, a ukoliko se donosi trogodišnji program poslovanja, planirane indikatore i za 2023. i 2024. godinu, na osnovu kojih će se utvrditi napredak u poslovanju javnog preduzeća,

- aktivnosti koje javno preduzeće planira da sprovede u cilju unapređenja korporativnog upravljanja.

Analiza iz tačke 2) alineja treća i planirani indikatori iz tačke 3) alineja četvrta ovog akta prikazuju se kroz Prilog 4.

4) Planirani izvori prihoda i pozicije rashoda po namenama, gde je potrebno:

- prikazati planirani bilans stanja (Prilog 5), bilans uspeha (Prilog 5a), kao i planirane tokove gotovine (Prilog 5b),

- detaljno obrazložiti strukturu planiranih prihoda i rashoda,

- prihode planirati na osnovu važeće odluke o cenama na koju je saglasnost dala Vlada, nadležni organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, odnosno drugi nadležni organ,

- navesti elemente za celovito sagledavanje cena proizvoda i usluga, kao i važeći cenovnik po kome su obračunati poslovni prihodi,

- prikazati iznos i dinamiku prihoda iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave (Prilog 6),

- detaljno prikazati namenu korišćenja sredstava iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave,

- sredstva koja su planirana na pozicijama: službena putovanja, naknade po ugovoru o delu, po autorskim honorarima, po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima i naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora, kao i sredstva predviđena za stručna usavršavanja i slične namene, planirati najviše do nivoa planiranih sredstava za 2021. godinu, uz prethodno sagledavanje mogućnosti za njihovu racionalizaciju (Prilog 7).

5) Planirani način raspodele dobiti, odnosno planirani način pokrića gubitka, gde je potrebno:

- raspodelu procenjene dobiti za 2021. godinu, planirati u skladu sa aktom o budžetu Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave za 2022. godinu,

- prikazati na koji način je utrošena dobit za 2018, 2019. i 2020. godinu (ukoliko je dobit raspoređena za investicije, navesti za koja investiciona ulaganja su utrošena sredstva).

6) Plan zarada i zapošljavanja, gde je potrebno:

- prikazati broj zaposlenih po sektorima/organizacionim jedinicama (Prilog 8),

- prikazati kvalifikacionu, starosnu i polnu strukturu zaposlenih i strukturu zaposlenih prema vremenu provedenom u radnom odnosu, kao i kvalifikacionu i polnu strukturu predsednika i članova nadzornog odbora/skupštine (Prilog 9),

- slobodna i upražnjena radna mesta, kao i dodatno zapošljavanje (ukoliko je planirano programom poslovanja) popunjavati isključivo u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima koja uređuju ovu oblast i prikazati dinamiku zapošljavanja kroz Prilog 10,

- sredstva za zarade zaposlenih planirati isključivo u skladu sa važećim zakonskim, podzakonskim i opštim aktima koja uređuju ovu oblast (Prilog 11), prikazati najnižu i najvišu pojedinačnu planiranu i ostvarenu zaradu za zaposlene (bez posloводства) i posloводство (Prilog 11a),

- ukoliko se izmene i dopune programa poslovanja odnose na zarade, neophodno je popuniti i Prilog 11b,

- naknade predsedniku i članovima nadzornog odbora/skupštine planirati isključivo u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima koja uređuju ovu oblast i prikazati kroz Prilog 12,

- nadležni organ javnog preduzeća dužan je da proceni da li će utvrđivati naknadu za rad Komisije za reviziju i, ako je utvrdi, neophodno je da se prilikom utvrđivanja visine naknade rukovodi finansijskim stanjem i poslovnim rezultatima javnog preduzeća, a isključivo u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima.

Naknade za rad Komisije za reviziju prikazati kroz Prilog 13.

7) Kreditna zaduženost, gde je potrebno kreditnu zaduženost prikazati kroz Prilog 14.

8) Planirane nabavke, gde je potrebno:

- prikazati planirana finansijska sredstva za nabavku dobara, radova i usluga za 2022. godinu, odnosno za period 2022 - 2024. godine (Prilog 15),

- detaljno obrazložiti planirane nabavke, dobara, radova i usluga za 2022. godinu, odnosno za period 2022 - 2024. godine,

- racionalno planirati nabavku službenih vozila, uz navođenje vrste, osnovnih karakteristika vozila, procenjene vrednosti nabavke i obrazložiti zbog čega je nabavka neophodna.

9) Plan investicija, gde je potrebno:

- prikazati plan i dinamiku investicionih ulaganja u 2022. godini, odnosno za period 2022 - 2024. godine (Prilog 16),

- detaljno obrazložiti započete, odnosno planirane a nerealizovane investicije iz prethodnog perioda.

10) Kriterijumi za korišćenje sredstava za posebne namene, gde je potrebno:

- sredstva za posebne namene (sponzorstva, donacije, humanitarne aktivnosti, sportske aktivnosti, reprezentaciju, reklamu i propagandu i ostala sredstva), planirati najviše do nivoa planiranih sredstava za 2021. godinu, uz prethodno sagledavanje mogućnosti za dodatnu racionalizaciju (Prilog 17),

- detaljno obrazložiti sredstva za posebne namene (sponzorstva, donacije, humanitarne aktivnosti, sportske aktivnosti, reprezentaciju, reklamu i propagandu i ostala sredstva),

- javna preduzeća koja koriste sredstva iz budžeta za finansiranje tekućeg poslovanja (zarade, materijalni troškovi i sl.), kao i javna preduzeća koja su poslovala sa gubitkom prema

poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju, ne mogu planirati sredstva za sponzorstvo i donacije.

Pored navedenih smernica, javna preduzeća su dužna da se pridržavaju sledećeg:
Izmene i dopune programa poslovanja vršiti isključivo iz razloga propisanih članom 60. stav 2. Zakona.

Usvojene programe poslovanja, kao i sve njegove izmene i dopune, objaviti na internet stranici javnog preduzeća, u skladu sa članom 71. Zakona.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave, pored smernica navedenih u ovom aktu, mogu predložiti javnim preduzećima i druge smernice koje su od značaja za njihovo poslovanje.

Prilozi 1 - 17. odštampani su uz ove smernice i čine njen sastavni deo.